

Algemene Politieke Beschouwing 2025 van GL Heerde

Voorzitter,

Om het brein weer even op te frissen, eerst even vraag. Welk gebied denken de aanwezigen dat belangrijker is voor de biodiversiteit, het leefgebied voor plant en dier. Het stedelijk gebied of het landelijke? Geachte aanwezigen, denk er alstublieft alvast over na, ik ga er zo dadelijk op terug komen.

Want voorzitter, graag wil ik eerst wat anders aan de orde stellen:

In mei van dit jaar kwam de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur met het antwoord op de vraag die zij had gesteld: *“Welke fundamentele keuzes zijn nodig om grote problemen in de leefomgeving (zoals het nijpende woningtekort, de veel te hoge CO2-uitstoot en de schadelijke effecten van onze omvangrijke landbouw op het milieu) op te lossen? Om welke vormen van organiseren en sturen vraagt dit en wat zijn daarbij de rollen die overheid, bedrijfsleven en gemeenschappen hebben te vervullen?”*

En dat antwoord is, wat GroenLinks Heerde betreft, behoorlijk schokkend: **er is geen effectief samenspel tussen overheid, gemeenschappen en bedrijfsleven.**

Rond de zorg voor collectieve belangen is het zwaartepunt komen te liggen bij de overheid en het bedrijfsleven doordat in toenemende mate marktwerking uitgangspunt van beleid is gemaakt. Efficiëntie en een sterke budgettaire oriëntatie werden belangrijke waarden en dat leverde financieel-economisch gezien ook goede resultaten op. Maar er zijn ook veel schadelijke neveneffecten: vervuiling van het milieu, opwarming van de aarde, achteruitgang van water- en bodemkwaliteit, verlies van biodiversiteit, etc. En deze ontwikkeling is niet los te zien van het gegeven dat gemeenschappen al heel lang nauwelijks een rol spelen in de zorg voor de collectieve belangen van de leefomgeving. Terwijl in het verleden (toen geluk nog heel gewoon was) juist de gemeenschappen die collectieve belangen in de samenleving waarborgden. En nu proberen we juist weer die gemeenschappen te activeren en kissebissen we over de democratische innovatie die daarvoor nodig is

Voorzitter, graag had ik de hele samenvatting voorgelezen, maar ja, dan haal ik m'n andere punten punten niet in die 12 minuten. En dat zou zonde zijn, want er is meer

Namelijk Roxane van Ieperen, die in haar essay ‘Eigen klimaat eerst’, haarfijn uitlegt aan haar kinderen, dat je als inwoner wel heel graag de opwarming van de aarde kan willen temperen, maar dat je daarin (soms zelfs opzettelijk) wordt tegengewerkt door een ‘überelite’ die het systeem gijzelt. Terwijl klimaatverandering door opwarming van de aarde de grootste bedreiging voor de mensheid is. Ook zij heeft geen pasklaar antwoord maar wijst ook in ieder geval op het belang van de gemeenschap, de democratische waarden en er **samen** iets beters van maken.

Voorzitter ik ben benieuwd wat ik van de bijbehorende aanbevelingen terug zal vinden in het participatiebeleid, dat we hopelijk ook binnen afzienbare tijd gaan vaststellen

Ik breng deze constatering onder jullie aandacht omdat ik me hiermee sterk gesteund voel in de opvatting dat het zaak is dat we verder vooruitkijken dan de verkiezingstermijn en de uitdagingen waar we voor staan beter afpellen zodat we de grondoorzaak, die meestal niet op zichzelf staat, echt *gezamenlijk* kunnen aanpakken. Dat zou kunnen uitmonden in het bespreken van de begroting met inwoners. Dat hebben we eerder heel voorzichtig gedaan, met de vraag waar de bezuinigingen zouden gaan plaatsvinden. Mooier is bijv. te kijken waar we als gemeenschap wèl in willen investeren, met de inwoners. Wat GroenLinks Heerde betreft beginnen we daar dit jaar al mee

wonen

Het zou er toe kunnen leiden dat we in Heerde ook niet langer inzetten op bouwen bouwen bouwen. Maar ons realiseren dat wanneer wij meer aandacht hebben voor de verhuishwensen van ouderen, de doorstroming de woningmarkt lostrekt. Echte volkshuisvesting bedrijven dus en het

niet overlaten aan de markt. Investeren in de maatschappelijke meerwaarde als groen en openbare ruimte, ipv het een onrendabele top te noemen. Zoals een Dorpendeal de kans biedt voor de ontwikkeling van een levendig en groen centrum.

Zelfs een VNG spoort ons als gemeenten aan om een actief grondbeleid te gaan voeren. Het wordt tijd dat we ons gaan verdiepen in de instrumenten die we daarvoor ter beschikking hebben. En als raad bewust strategische keuzes gaan maken in het algemene belang van de Heerder gemeenschap

En voorzitter, als GroenLinks Heerde moet kiezen tussen werkgelegenheid op loopafstand of op het H2O terrein en dan woningen voor die dertigers die met kind nog steeds genoodzaakt zijn om in te wonen, dan is mijn keuze snel gemaakt.

Uiteraard doet het pijn dat er zoveel werkgelegenheid verdwijnt uit Wapenveld. En voor het betreffende personeel is het een ramp. Gelukkig hebben we in Nederland voldoende instanties die de werkzoekenden weer verder kunnen helpen. Ik spreek hierin uit ervaring

Met alle respect voor wat de wethouder zei bij de bespreking van het actualium over toekomst van het Akzo terrein, in de krant was zaterdag te lezen dat de provincie heel strenge voorwaarden gaat hanteren bij elke wijziging waar een natuurvergunning voor nodig is. Waarmee afschaling van de categorie bedrijventerrein juist een pre zou kunnen. En zeker natuurinclusief bouwen een beduidende voorsprong biedt op het verkrijgen van die milieuvergunning.

biodiversiteit

Voorzitter, dan kom ik even terug op de poll. Voor plant en dier is inmiddels het stedelijk leefgebied belangrijker dan het landelijk gebied dat door monocultuur en gebruik van bestrijdingsmiddelen geen ruimte meer biedt voor biodiversiteit. Het stedelijk gebied biedt meer variatie in de omgeving en daarmee meer ecosystemen en er worden niet of nauwelijks bestrijdingsmiddelen gebruikt. Laten we dan ook inderdaad beleid maken van ons biodiversiteitsplan en het niet laten bij een ambitie.

Die afname van biodiversiteit heeft overigens ook sterk te maken met de opwarming van de aarde waardoor voor soorten planten en dieren met uitsterven worden bedreigd.

Duurzame energie opwekking

Dat brengt me bij het beperken van CO2-uitstoot en dus bij duurzaam opgewekte energie.

Dat het rijk en de provincie en zelfs Europa het laten afweten, voor de oorzaken daarvan verwijst ik naar Roxane, ontslaat ons niet van de plicht om voor onze kinderen en hun nageslacht al het mogelijke te doen om verdere opwarming te voorkomen, zonder ze op te zadelen met schadelijke erfenissen. We hebben kunnen constateren dat Heerde behoorlijk achterloopt op de overige regiogemeenten. Daarom dient GL Heerde de aangekondigde motie in. Waarvan het dictum luidt:

- Nog dit jaar rond de tafel te gaan met Heerde Energiek om te inventariseren waar momenteel de knelpunten zitten voor zon op grote daken en op welke wijze de gemeente in 2026 hierin een stimulerende rol kan hebben en waar eigenaren van grote daken mee tegemoet gekomen kan worden,
- Kansrijke instrumenten voor ondersteuning op haalbaarheid te onderzoeken en waar mogelijk in overleg en afstemming met Heerde Energiek zo snel mogelijk in te zetten
- De raad hierbij geïnformeerd te houden

Waterfront Veessen

Ook zo'n verontrustende ontwikkeling dat grote Amerikaanse vermogensbeheerders zoals Blackstone aantrekkelijke (want nabij natuurgebieden) huisjesparken opkopen, iets uit de grond stampen en de particuliere afnemers daarna aan hun lot overlaat. Hierin is een trent gaande die mogelijk Veessen ook gaat treffen als we de huidige eigenaar niet gaan aansporen tot actie. Het blijft namelijk stil, zo stil terwijl de boel staat te verpauperen, op één van de mooiste plekjes, met name voor de wandelende en fietsende toerist. Dat geeft te denken over de betrokkenheid van de eigenaar bij het gebied. Het kan ze kennelijk niet schelen en is het puur de financiële afweging geen cent te investeren in het gebied om de leefbaarheid op peil te houden en bewoners, letterlijk de burens, tegemoet te komen.

Tot slotte voorzitter, wil ik oproepen om voor grote onderwerpen (zoals het er aan zit te komende omgevingsplan of Akzo-verhaal) beter in het BOB-model te behandelen, verspreid over een aantal avonden zodat het voor ons als raadsleden echt mogelijk wordt om een beeld te vormen (met behulp van de ambtenaren en andere experts), er in de fractie nog eens over te oordelen en er dan pas een (gezamenlijk) besluit over te nemen.

Natuurlijk had ik graag nog meer kwesties besproken. De tijd is echter beperkt en laten we het eerst hebben over de principes 'regie' en 'gezamenlijk bespreken', dan komen de oplossingen voor die zaken er vanzelf beter uit.

Meer bouwen voor ouderen is volgens NVM dé oplossing

De bouw van woningen voor ouderen moet zo snel mogelijk de prioriteit krijgen. Senioren zijn de 'sleutel' voor het vlot trekken van de woningmarkt. Dat blijkt uit een onderzoek van de Nederlandse Vereniging van Makelaars (NVM).

Dennis Naaktgeboren

Utrecht

Het is achterhaald om de oplossing van de problemen op de woningmarkt te zoeken bij starters, zegt NVM Wonen-voorzitter Lana Gerssen. „Vanuit de politiek wordt er heel vaak gefocust op bouwen voor de starter, terwijl je juist senioren moet helpen met een verhuizing”, zegt ze. „Je moet zorgen dat er een verschuiving plaatsvindt van mensen die nu grote huizen bezet houden. Als je die mensen naar een andere woning helpt, profiteert de starter daar uiteindelijk ook van. Dan heb je een win-winsituatie.”

De NVM hamert er al langer op dat doorstroming belangrijker is dan het bouwen van (betaalbare) starterswoningen. Meer aandacht voor de verhuishensen van ouderen noemt de makelaarsvereniging cruciaal. „Het is begrijpelijk dat er veel aandacht uitgaat naar starters die het lastig hebben, maar bouwen voor ouderen is dé strategische sleutel om de woningmarkt los te trekken”, constateert Gerssen.

De NVM benadrukt dat ouderen nu vaak letterlijk 'vast' zitten in de gezinswoning waar hun kinderen zijn opgegroeid, omdat er onvoldoende geschikt aanbod is. Omdat alternatieven te klein zijn, te ver weg of niet levensloopbestendig.

Bij bouwen specifiek voor ouderen komen andere eisen kijken. Denk daarbij aan een appartement gelijkvloers, maar ook drempelloos, met ruime(re) gangen en deuropeningen en aangepaste keukens en toiletten. „Veel ouderen wonen in een woning die niet meer past bij hun levensfase, maar ze hebben geen aantrekkelijk alternatief”, stelt Gerssen. „Zolang zij niet verhuizen, blijven ook betaalbare woningen voor starters bezet.”

Zolang ouderen niet verhuizen, blijven ook betaalbare woningen voor starters bezet

– Lana Gerssen, NVM Wonen

De NVM is met datadochter Brainbay in cijfers van onder meer het CBS, het Economisch Instituut voor de Bouw en het Kadaster gedoken en zet op een rij wat de huidige vergrijzingsgolf betekent voor de woningmarkt. De verwachting is dat er in 2040 meer dan 550.000 65-plusshouders bij zijn gekomen. Tussen 2040 en 2070 komen er naar verwachting nog eens 575.000 huishouders van 65-plussers bij.

De NVM constateert dat de groei van het aantal eenpersoonshuishouders ook vrijwel volledig toe te schrijven is aan ouderen. Mede daarom concludeert de makelaarsvereniging dat bouwen voor ouderen veel beter aansluit op de 'demografische realiteit'. ■ **P6**

Er komen weer bouwvergunningen, met strenge regels

Gelderland gaat weer natuurvergunningen verlenen aan bouwprojecten waarbij stikstof wordt uitgestoten. Maar de voorwaarden zijn zo streng, dat een vergunning voor veel aanvragers vrijwel onmogelijk is.

Natuurvergunningen zijn nodig bij bouwprojecten die impact hebben op kwetsbare natuurgebieden en daar ook dichtbij liggen.

Evenementen

Sinds begin dit jaar werd geen enkele vergunning meer verleend voor bedrijven, woningbouw of evenementen.

Nu kan dat wel weer, maar de re-

gels zijn zeer streng. Een boer die een nieuwe stal wil bouwen, moet er volgens de nieuwe regels bijvoorbeeld voor zorgen dat er 35 procent minder stikstof vrijkomt dan in de oude situatie.

Compenseren

Voor geheel nieuwe projecten, zoals een woonwijk, zijn de regels nog strenger. In de nieuwe regels moet de aanvrager van de vergunning er niet alleen voor zorgen dat de nieuwe stikstofuitstoot wordt gecompenseerd. Hij moet er ook voor zorgen dat nog eens twee keer van die hoeveelheid stikstof verdwijnt.

Elke keer dat de aanvrager stikstofruimte wil kopen, haalt de pro-

vincie daar namelijk 65 procent van af. Dat zou dan ten goede komen aan de natuur. Dat maakt het extreem ingewikkeld én kostbaar voor ontwikkelaars om nu nieuwe bouwplannen te ontwikkelen.

Volgens de provincie zijn er al verschillende initiatieven die op basis van de nieuwe regels toch kunnen worden vergund.

Perspectief

„De regels zijn streng, maar bieden ook duidelijkheid en perspectief voor ondernemers en andere aanvragers”, zegt gedeputeerde Ans Mol. „Tegelijkertijd werken we aan het herstel van onze natuur.”

De provincie stopte begin dit jaar

met natuurvergunningen verlenen, na twee gerechtelijke uitspraken over de stikstofcrisis. Rechters vonden dat het kabinet de stikstofcrisis onvoldoende aanpakt. Zelfs al verleende vergunningen moesten vol-

houden komen te staan, besloot Gelderland tot een vergunningstop. Er werd gewacht tot er meer duidelijkheid uit Den Haag zou komen over nieuwe spelregels.

Ruimte bieden

Maar die duidelijkheid komt maar niet. Dus wil de provincie onder strenge voorwaarden de stikstofvergunningen weer toestaan, om zo ondernemers de ruimte te bieden toch iets te kunnen doen.

De provincie Gelderland benadrukt dat de regels tijdelijk zijn, tot Den Haag de zaakjes op orde heeft.

– Albert Heller

Er komen maar geen nieuwe spelregels uit Den Haag, dus komt de provincie nu in actie

gens de uitspraak van de rechter opnieuw worden onderzocht.

Om te voorkomen dat ook nieuwe vergunningen ter discussie

Amerikaanse gigant neemt

Blackstone, een van de grootste investeerders ter wereld, koopt RCN Vakantieparken. Dat begon ooit als een goedkope vakantieplek voor (christelijke) gezinnen. Worden de huisjes en campings een speelbal van rijke Amerikanen?

Castor van Dillen
Epe/Zeewolde

An de zuidkant van Zeewolde vind je al tientallen jaren een vakantiepark van RCN. Chalets en bungalows staan op loopafstand van het strand. Op het oog een typische vakantieomgeving. Maar achter de schermen is het *big business*.

Dit park wordt overgenomen door Blackstone, samen met zeventien andere parken in het binnenland, waaronder in Epe, en in het buitenland. Blackstone is een Amerikaanse belegger met een vermogen van meer dan 900 miljard euro.

Een opvallende stap, zo lijkt het. RCN heeft een idealistisch karakter. Het is ontstaan vanuit de Nederlandse Hervormde Kerk. Er moesten plekken komen waar 'het gewone gezin' kon genieten van een betaalbare vakantie.

Maar zo verrassend is de overname niet. Grote investeerders kopen de laatste jaren maar wat graag Nederlandse vakantieparken op. Denk bijvoorbeeld aan het Amerikaanse KKR, dat Landal Greenparks en Roompot kocht.

In de campingbranche is het Franse Capfun een bekende naam. Onder meer in het Vechtdal koopt het bedrijf maar wat graag kleine familiebedrijven over. De achterliggende reden: Nederland is een enorme groeiemarkt voor vakanties.

„We zijn hier ingestapt, omdat we zagen dat mensen met een kerkelijk geloof ook wilden recreëren op een plek die daarbij aansloot”, aldus René van de

Kieft, directeur van SIOC, de stichting achter RCN. „Maar je ziet in deze tijd dat het ook op andere manieren kan. Mensen zijn flexibeler geworden.”

Geld speelt ook een rol. „RCN maakt een gezonde groei door en wil meer parken kopen. Maar vanuit SIOC zijn we niet in staat om dat op de lange termijn te financieren”, zegt de directeur.

De verkoop is volgens Van de Kieft een langdurig proces geweest. Nadat RCN een lijst met criteria had opgesteld, kwamen ze uiteindelijk uit bij Blackstone. De Amerikaanse investeerder hapte toe.

Identiteit

Van de Kieft vertrouwt erop dat er weinig verandert aan de identiteit van de vakantieparken. „De initiatieven die zijn ontstaan zullen ze voortzetten.”

Volgens hem wil Blackstone de parken niet weer binnen enkele jaren verkopen. „In het ondernemingsplan is de ambitie uitgesproken om de parken uit te bouwen, te vernieuwen en te versterken. Dat gaat gewoon verder”, zegt Van de Kieft. Nu is daar volgens hem meer geld voor beschikbaar.

Opbrengsten investeerde RCN zoveel mogelijk in de parken, of in maatschappelijke dienstverlening. Wat er nu met de winsten gaat gebeuren, kan Van de Kieft niet zeggen. „Dat is aan de koper.”

Blackstone heeft in dat opzicht een bepaalde reputatie. Zo kocht de investeerder een paar jaar geleden een boel huizen op in Amsterdam. Dat bracht flink wat onvrede met

parken RCN over en dat is geen incident

Waarom onze campings 'hot' zijn als belegging

▲ Bij Zeewolde ligt een van de vakantieparken van RCN in Nederland. FOTOS: BRAUN VAN DE BEEZEN

zich mee, omdat de huren omhoogschoten. Volgens Van de Kieft hebben dit soort berichten geen rol gespeeld in de verkoop. „Blackstone is een hele grote speler. Wereldwijd doen ze allerlei activiteiten, die roepen soms discussie op. Wij hebben gekeken naar de recreatieactiviteiten, en niet naar alle andere investeringen en hoe die uitpakken.”

Mega-investeersders liggen sowieso onder een vergrootglas. Het eerder genoemde KKR gaat

nu door het slijk vanwege de belangen die deze private-equity-firma heeft in Israëlische bedrijven. KKR is eigenaar van het bedrijf dat onder meer de Zwarte Cross organiseert. Artiesten als Goldband hebben hun optreden inmiddels afgezegd. Saillant: ook Blackstone deed investeringen in Israël. Van de Kieft ziet geen bezwaar. „De geopolitiek verandert enorm snel. Vijf jaar geleden was het misschien heel redelijk om in een bepaald land te investeren, nu kan het totaal anders zijn omdat er een ander regime zit.”

Toerisme-expert Goof Lukken van Breda University is verrast

door de stap van RCN. „Je zou eerder denken dat ze naar kleinere investeerders gaan zoeken. Blackstone is een grote internationale speler.”

„Tegelijkertijd zie je dat in deze wereld schaalvergroting plaatsvindt. Investeerders zien dat het hele goede investeringen zijn. Je kunt het rendement snel vergroten.” Zeker doordat de vraag naar vakantiehuizen stijgt.

Lukken wijst op recente cijfers van het Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen (NBTC). Nederland krijgt in 2035 12 miljoen (op een totaal van 61 miljoen) meer verblijfs gasten dan in

2023, is de inschatting. Het binnenlandse toerisme groeit. Een weekendje naar een vakantiepark of een paar dagen kamperen is sinds corona, maar ook door de snikhete zomers in Zuid-Europa, steeds populairder.

Volgens Lukken kan de overname positief uitpakken.

Niet gerust op

SP-Tweede Kamerlid Sandra Beckerman is er niet gerust op. Al jaren strijdt ze voor landelijke regelgeving om te voorkomen dat de vakantiewereld wordt overgeleverd aan dit soort investeerders. Toen Beckerman van de ver-

koop hoorde, heeft ze direct Kamervragen gesteld aan de minister. „Je ziet overal hetzelfde patroon. In de praktijk komen er steeds duurdere huisjes.”

„Vaste jaarplaatsen, waar je als eigenaar niet zoveel aan verdient, worden vervangen door luxe vakantievilla's. Heel veel recreanten verliezen dan hun plekje, en de natuur komt onder druk te staan.” Nog niet alles is in kanalen en kruiken. Toezichhouder Autoriteit Consument & Markt (ACM) moet nog toestemming geven. „We hopen dat er binnen anderhalve maand duidelijkheid is”, aldus directeur Van de Kieft.